

Ars poetica

[1] Hūmānō capiti cervicem pictor equinam
[2] jungere sī velit et variās inducere plūmās
[3] undique collātis membrīs, ut turpiter ātrum
[4] dēsinat in piscem mulier fōrmōsa supernē,
[5] spectātum admissi, rīsum teneātis, amīci?
[6] Crēdite, Pīsōnēs, istī tabulae fore librum
[7] persimilem, cujus, velut aegrī somnia, vānae
[8] fingentur speciēs, ut nec pēs nec caput ūnī
[9] reddātur fōrmae. "Pictōribus atque poētis
[10] quidlibet audendī semper fuit aequa potestās."
[11] Scīmus, et hanc veniam petimusque damusque vicissim,
[12] sed nōn ut placidis coeant immītia, nōn ut
[13] serpentēs avibus gementur, tigribus agnī.
[14] Inceptis gravibus plērumque et magna professis
[15] purpureus, lātē quī splendeat, ūnus et alter
[16] adsuitur pannus, cum lūcus et āra Diānae
[17] et properantis aquae per amoenōs ambitus agrōs
[18] aut flūmen Rhēnum aut pluvius dēscribitur arcus;
[19] sed nunc nōn erat hīs locus. Et fortasse cupressum
[20] scīs simulāre; quid hoc, sī frāctis ēnatat expēs
[21] nāvibus, aere datō quī pingitur? Amphora coepit
[22] instituī; currente rotā cūr urceus exit?
[23] Dēnique sit quod vīs, simplex dumtaxat et ūnum.
[24] Maxima pars vātum, pater et juvenēs patre dignī,
[25] dēcipimur speciē rēctī. Brevis esse labōrō,
[26] obscūrus fiō; sectantem lēvia nervī
[27] dēficiunt animīque; professus grandia turget;
[28] serpit humi tūtus nimium timidusque procellae;
[29] quī variāre cupit rem prōdigiāliter ūnam,
[30] delphīnum silvis adpingit, flūctibus aprum.
[31] In vitium dūcit culpaē fuga, sī caret arte.
[32] Aemilium circā lūdum faber īmus et unguis
[33] exprimet et mollis imitābitur aere capillōs,
[34] infēlix operis summā, quia pōnere tōtum
[35] nesciet. Hunc ego mē, sīquid compōnere cūrem,
[36] nōn magis esse velim quam nāsō vivere prāvō
[37] spectandum nigrīs oculīs nigrōque capillō.
[38] Sūmite māteriam vestrīs, quī scribitis, aequam
[39] vīribus et versāte diū quid ferre recūsent,
[40] quid valeant umerī. cui lēcta potenter erit rēs,
[41] nec fācundia dēseret hunc, nec lūcidus ōrdō.
[42] Ōrdinis haec virtūs erit et venus, aut ego fallor,
[43] ut jam nunc dīcat jam nunc dēbentia dīcī,
[44] plēraque differat et praesēns in tempus omittat,
[45] hoc amet, hoc spernat prōmissi carminis auctor.
[46] In verbis etiam tenuis cautusque serendīs
[47] dixeris ēgregiē, nōtum sī callida verbum
[48] reddiderit jūctūra novum. Sī forte necesse est
[49] indiciīs mōnstrāre recentibus abdita rērum, et

[50] fingere cinctūtis nōn exaudita Cethēgīs
[51] continget dabiturque licentia sūmpta pudenter,
[52] et nova fictaque nūper habēbunt verba fidem, sī
[53] Graecō fonte cadent parcē dētorta. Quid autem
[54] Caeciliō Plautōque dabit Rōmānus, adēptum
[55] Vergiliō Variōque? Ego cūr, adquīrere pauca
[56] sī possum, invideor, cum lingua Catōnis et Ennī
[57] sermōnem patrium dītāverit et nova rērum
[58] nōmina prōtulerit? Licuit semperque licēbit
[59] signātum praesente notā prōdūcere nōmen.
[60] Ut silvae foliīs prōnōs mūtantur in annōs,
[61] prīma cadunt, ita verbōrum vetus interit aetās,
[62] et juvenum ritū flōrent modo nāta vigentque.
[63] Dēbēmur mortī nōs nostraque. Sive receptus
[64] terrā Neptūnus classēs Aquilōnibus arcet,
[65] rēgis opus, sterilisve diū palus aptaque rēmīs
[66] vīcīnās urbēs alit et grave sentit arātrum,
[67] seu cursum mūtāvit inīquum frūgibus amnis,
[68] doctus iter melius, mortālia facta perībunt,
[69] nēdum sermōnem stet honōs et grātia vīvāx.
[70] Multa renāscuntur quae jam cecidēre, cadentque
[71] quae nunc sunt in honōre vocābula, sī volet ūsus,
[72] quem penes arbitrium est et jūs et norma loquendī.
[73] Rēs gestae rēgumque ducumque et trīstia bella
[74] quō scribī possent numerō, mōnstrāvit Homērus.
[75] Versibus impariter jūctīs querimōnia prīmum,
[76] post etiam inclūsa est vōtī sententia compos;
[77] quis tamen exiguōs elegōs ēmiserit auctor,
[78] grammaticī certant et adhūc sub jūdice lis est.
[79] Archilochum propriō rabiēs armāvit iambō;
[80] hunc soccī cēpēre pedem grandēsque coturnī,
[81] alternīs aptum sermōnibus et populārīs
[82] vincentem strepitūs et nātum rēbus agendīs.
[83] Mūsa dedit fidibus dīvōs puerōsque deōrum
[84] et pugilem victōrem et equum certāmine prīmum
[85] et juvenum cūrās et libera vīna referre.
[86] Dīscriptās servāre vicēs operumque colōrēs
[87] cūr ego, sī nequeō ignōrōque, poēta salūtor?
[88] Cūr nescīre pudēns prāvē quam discere mālō?
[89] Versibus expōnī tragicīs rēs cōmica nōn vult;
[90] indignātur item privātīs ac prope soccō
[91] dignīs carminibus nārrārī cēna Thyestae.
[92] Singula quaeque locum teneant sortita decentem.
[93] Interdum tamen et vōcem cōmoedia tollit,
[94] irātusque Chremēs tumidō dēlītigat ōre;
[95] et tragicus plērumque dolet sermōne pedestrī
[96] Tēlephus et Pēleus, cum pauper et exul uterque
[97] prōicit ampullās et sēsquipedālia verba,
[98] sī cūrat cor spectantis tetigisse querellā.
[99] Nōn satis est pulchra esse poēmata; dulcia suntō
[100] et, quōcumque volent, animum auditōris aguntō.
[101] Ut rīdentibus adrīdent, ita flentibus adsunt

[102] hūmānī voltūs; sī vīs mē flēre, dolendum est
 [103] primum ipsī tibi; tum tua mē infortūnia laedent,
 [104] Tēlephe vel Pēleu; male sī mandāta loquēris,
 [105] aut dormitābō aut ridēbō. Trīstia maestum
 [106] voltum verba decent, irātum plēna minārum,
 [107] ludentem lascīva, sevērū sēria dictū.
 [108] Fōrmat enim nātūra prius nōn intus ad omnem
 [109] fortūnārum habitum; juvat aut impellit ad iram,
 [110] aut ad humum maerōre gravī dēdūcit et angit;
 [111] post effert animī mōtūs interprete linguā.
 [112] Sī dicentis erunt fortūnis absona dicta,
 [113] Rōmānī tollent equitēs peditēsque cachinnum.
 [114] Intererit multum, divusne loquātur an hērōs,
 [115] mātūrusne senex an adhūc flōrente juventā
 [116] fervidus, et mātūrōna potēns an sēdula nūtrix,
 [117] mercātorne vagus cultorne virentis agellī,
 [118] Colchus an Assyrius, Thēbis nūtritus an Argīs.
 [119] Aut fāmam sequere aut sibi convenientia finge
 [120] scrīptor. Honōrātum sī forte repōnis Achillem,
 [121] impiger, irācundus, inexōrābilis, ācer
 [122] jūra neget sibi nāta, nihil nōn arroget armīs.
 [123] Sit Mēdēa ferōx invictaque, flēbilis Inō,
 [124] perfidus Ixiōn, Iō vaga, tristis Orestēs.
 [125] Siquid inexpertum scaenae committis et audēs
 [126] persōnam fōrmāre novam, servētur ad imum
 [127] quālis ab inceptō prōcesserit et sibi cōnstat.
 [128] Difficile est propriē commūnia dicere, tūque
 [129] rēctius Īliacum carmen dēdūcis in āctūs
 [130] quam sī prōferrēs ignōta indictaque prīmus.
 [131] Pūblica māteriēs privātī jūris erit, sī
 [132] nōn circā vīlem patulumque morāberis orbem,
 [133] nec verbō verbum cūrābis reddere fidus
 [134] interpres nec dēsiliēs imitātor in artum,
 [135] unde pedem prōferre pudor vetet aut operis lēx.
 [136] Nec sīc incipiēs, ut scrīptor cyclicus olim:
 [137] "Fortūnam Priamī cantābō et nōbile bellum".
 [138] Quid dignum tantō feret hic prōmissor hiātū?
 [139] Parturient montēs, nāscētur rīdulus mūs.
 [140] Quantō rēctius hic, quī nīl mōlitur ineptē:
 [141] "Dic mihi, Mūsa, virum, captae post tempora Trōjae
 [142] quī mōrēs hominum multōrum vidit et urbēs".
 [143] Nōn fūmum ex fulgōre, sed ex fūmō dare lūcem
 [144] cōgitat, ut speciōsa dehinc mirācula prōmat,
 [145] Antiphatēn Scyllamque et cum Cyclōpe Charybdim.
 [146] Nec reditum Diomēdis ab interitū Meleagrī,
 [147] nec geminō bellum Trōjānum ōrditur ab ōvō;
 [148] semper ad ēventum festinat et in mediās rēs
 [149] nōn secus ac nōtās audītōrem rapit, et quae
 [150] dēspērat tractāta nitēscere posse relinquit,
 [151] atque ita mentitur, sīc vērīs falsa remiscet,
 [152] primō nē medium, mediō nē discrepet imum.
 [153] Tū quid ego et populus mēcum dēsideret audī,

[154] sī plōsōris egēs aulaea manentis et usque
[155] sessūrī dōnec cantor. "Vōs plaudite" dīcat.
[156] Aetātis cuiusque notandī sunt tibi mōrēs,
[157] mōbilibusque decor nātūrīs dandus et annīs.
[158] Reddere quī vōcēs jam scit puer et pede certō
[159] signat humum, gestit paribus conlūdere et iram
[160] colligit ac pōnit temere et mūtātur in hōrās.
[161] inberbus juvenis tandem cūstōde remōtō
[162] gaudet equīs canibusque et aprīcī grāmine Campī,
[163] cēreus in vitium flectī, monitōribus asper,
[164] ūtilium tardus prōvisor, prōdīgus aeris,
[165] sublīmis cupidusque et amāta relinquere pernīx.
[166] Conversīs studiīs aetās animusque virilis
[167] quaerit opēs et amicitīās, īservit honōrī,
[168] commīsisse cavet quod mox mūtāre labōret.
[169] Multa senem circumveniunt incommoda, vel quod
[170] quaerit et inventīs miser abstinet ac timet ūtī,
[171] vel quod rēs omnis timidē gelidēque ministrat,
[172] dīlātor, spē longus, iners avidusque futūrī,
[173] difficilis, querulus, laudātor temporis āctī
[174] sē puerō, castīgātor cēnsorque minōrum.
[175] Multa ferunt annī venientēs commoda sēcum,
[176] multa recēdentēs adimunt. Nē forte senilēs
[177] mandentur juvenī partēs puerōque virilēs;
[178] semper in adjūctīs aevōque morābitur aptīs.
[179] Aut agitur rēs in scaenīs aut ācta refertur.
[180] Sēgnius inrītant animōs dēmissa per aurem
[181] quam quae sunt oculis subjecta fidēlibus et quae
[182] ipse sibī trādit spectātor; nōn tamen intus
[183] digna gerī prōmēs in scaenam multaue tollēs
[184] ex oculīs, quae mox nārret fācundia praesēns.
[185] Nē puerōs cōram populō Mēdēa trucidet,
[186] aut hūmāna palam coquat exta nefārius Atreus,
[187] aut in avem Procnē vertātur, Cadmus in anguem.
[188] Quodcumque ostendis mihi sic, incrēdulus ōdī.
[189] Nēve minor neu sit quīntō prōductior āctū
[190] fābula, quae poscī volt et spectanda repōnī;
[191] nec deus intersit, nisi dignus vindice nōdus
[192] inciderit; nec quārta loquī persōna labōret.
[193] Āctōris partīs chorus officiumque virīle
[194] dēfendat, neu quid mediōs intercinat āctūs,
[195] quod nōn prōpositō condūcat et haereat aptē.
[196] Ille bonīs faveatque et cōnsiliētur amicē
[197] et regat irātōs et amet peccāre timentīs;
[198] ille dapēs laudet mēnsae brevis, ille salūbrem
[199] jūstitiam lēgēsque et apertīs ōtia portīs;
[200] ille tegat commissā deōsque precētur et ōret,
[201] ut redeat miserīs, abeat Fortūna superbīs.
[202] Tibia nōn, ut nunc, orichalcō vincta tubaeque
[203] aemula, sed tenuis simplexque forāmine paucō
[204] adspirāre et adesse chorīs erat ūtilis atque
[205] nōndum spissa nimis complēre sedīlia flātū,

[206] quō sãnē populus numerābilis, utpote parvus,
[207] et frūgī castusque verēcundusque coibat.
[208] Postquam coepit agrōs extendere victor et urbēs
[209] lātior amplectī mūrus vīnōque diurnō
[210] plācārī Genius fēstis impūne diēbus,
[211] accessit numerisque modisque licentia major.
[212] Indoctus quid enim saperet liberque labōrum
[213] rústicus urbānō cōnfusus, turpis honestō?
[214] Sīc prīscae mōtumque et luxuriem addidit artī
[215] tībīcen trāxitque vagus per pulpita vestem;
[216] sīc etiam fidibus vōcēs crēvēre sevērīs
[217] et tulit ēloquium īnsolitum fācundia praeceps,
[218] ūtiliumque sagāx rērum et dīvīna futūrī
[219] sortilegis nōn discrepuit sententia Delphis.
[220] Carmine quī tragicō vīlem certāvit ob hircum,
[221] mox etiam agrestīs Satyrōs nūdāvit et asper
[222] incolumī gravitāte jocum temptāvit eō quod
[223] inlecebrīs erat et grātā novitāte morandus
[224] spectātor fūctusque sacrīs et pōtus et exlex.
[225] Vērum ita rīsōrēs, ita commendāre dicācis
[226] conveniet Satyrōs, ita vertere sēria lūdō,
[227] nē quicumque deus, quicumque adhibēbitur hērōs,
[228] rēgālī cōspectus in aurō nūper et ostrō,
[229] migret in obscurās humilī sermōne tabernās,
[230] aut, dum vītat humum, nūbēs et inānia captet.
[231] Effūtire levīs indigna tragoedia versūs,
[232] ut fēstis mātṛōna movērī jussa diēbus,
[233] intererit Satyrīs paulum pudibunda protervīs.
[234] Nōn ego inōrnāta et dominantia nōmina solum
[235] verbaque, Pisōnēs, Satyrōrum scriptor amābō,
[236] nec sīc ēnītar tragicō differre colōrī
[237] ut nihil intersit Dāvusne loquātur et audāx
[238] Pŷthias, ēmūctō lucrāta Simōne talentum,
[239] an cūstōs famulusque deī Sīlēnus alumnī.
[240] Ex nōtō fictum carmen sequar, ut sibi quīvīs
[241] spēret idem, sūdet multum frūstrāque labōret
[242] ausus idem; tantum seriēs jūctūraque pollet,
[243] tantum dē mediō sūmptis accēdit honōris.
[244] Silvīs dēductī caveant mē jūdice Faunī
[245] nē, velut innātī triviīs ac paene forēnsēs,
[246] aut nimium tenerīs juvenentur versibus unquam
[247] aut inmundā crepent ignōminiōsaque dicta;
[248] offenduntur enim quibus est equus et pater et rēs,
[249] nec, sī quid frictī ciceris probat et nucis ēmptor,
[250] aequis accipiunt animīs dōnantve corōnā.
[251] Syllaba longa brevī subjecta vocātur iambus,
[252] pēs citus; unde etiam trimetrīs adcrēscere jussit
[253] nōmen iambēis, cum sēnōs redderet ictūs,
[254] prīmus ad extrēmum similis sibi; nōn ita prīdem,
[255] tardior ut paulō graviorque venīret ad aurīs,
[256] spondēōs stabilīs in jūra paterna recēpit
[257] commodus et patiēns, nōn ut dē sēde secundā

[258] cēderet aut quārtā sociāliter. Hic et in Accī
 [259] nōbilibus trimetris adpāret rārus, et Ennī
 [260] in scaenam missōs cum magnō pondere versūs
 [261] aut operae celeris nimium cūrāque carentis
 [262] aut ignōrātae premit artis crimine turpī.
 [263] Nōn quīvis videt inmodulāta poēmata jūdex,
 [264] et data Rōmānis venia est indigna poētis.
 [265] Idcircone vager scribamque licenter? An omnīs
 [266] vīsūrōs peccāta putem mea, tūtus et intrā
 [267] spem veniae cautus? Vītāvī dēnique culpam,
 [268] nōn laudem meruī. Vōs exemplāria Graeca
 [269] nocturnā versāte manū, versāte diurnā.
 [270] At vestrī proavī Plautinōs et numerōs et
 [271] laudāvēre salēs, nimium patienter utrumque,
 [272] nē dicam stultē, mirātī, sī modo ego et vōs
 [273] scīmus inurbānum lepidō sēpōnere dictō
 [274] lēgitimumque sonum digitis callēmus et aure.
 [275] Ignōtum tragicae genus invēnisse Camēnae
 [276] dīcitur et plaustis vēxisse poēmata Thespis
 [277] quae canerent agerentque perūctī faecibus ōra.
 [278] Post hunc persōnae pallaeque repertor honestae
 [279] Aeschylus et modicis instrāvit pulpita tignīs
 [280] et docuit magnumque loquī nitīque coturnō.
 [281] Successit vetus his cōmoedia, nōn sine multā
 [282] laude; sed in vitium libertās excidit et vim
 [283] dignam lēge regī; lēx est accepta chorusque
 [284] turpiter obticuit sublātō jūre nocendī.
 [285] Nīl intemptātum nostrī liquēre poētae,
 [286] nec minimum meruēre decus vestigia Graeca
 [287] ausī dēserere et celebrāre domestica facta,
 [288] vel quī praetextās vel quī docuēre togātās.
 [289] Nec virtūte foret clārīsve potentius armīs
 [290] quam linguā Latium, sī nōn offenderet ūnum
 [291] quemque poētārum limae labor et mora. Vōs, ō
 [292] Pompilius sanguis, carmen reprehendite quod nōn
 [293] multa diēs et multa litūra coercuit atque
 [294] praesectum deciēns nōn castigāvit ad unguem.
 [295] Ingenium miserā quia fortunātius arte
 [296] crēdit et exclūdit sānōs Helicōne poētās
 [297] Dēmocritus, bona pars nōn unguīs pōnere cūrat,
 [298] nōn barbam, sēcrēta petit loca, balnea vītāt;
 [299] nanciscētur enim pretium nōmenque poētae,
 [300] sī tribus Anticyris caput insānābile nunquam
 [301] tōnsōrī Licinō commiserit. Ō ego laevus
 [302] quī pūrgor bilem sub vernī temporis hōram!
 [303] Nōn alius faceret meliōra poēmata; vērū
 [304] nīl tantī est. Ergō fungar vice cōtis, acūtum
 [305] reddere quae ferrum valet exsors ipsa secandī;
 [306] mūnus et officium, nīl scribēns ipse, docēbō,
 [307] unde parentur opēs, quid alat fōrmetque poētā,
 [308] quid deceat, quid nōn, quō virtūs, quō ferat error.
 [309] Scribendī rēctē sapere est et principium et fōns.

[310] Rem tibi Sōcraticae poterunt ostendere chartae,
 [311] verbaque prōvisam rem nōn invīta sequentur.
 [312] Quī didicīt, patriae quid dēbeat et quid amīcis,
 [313] quō sit amōre parēns, quō frāter amandus et hospes,
 [314] quod sit cōscriptī, quod jūdicis officium, quae
 [315] partēs in bellum missī ducis, ille profectō
 [316] reddere persōnae scit convenientia cuique.
 [317] Respicere exemplar vītae mōrumque jubēbō
 [318] doctum imitātorem et vīvās hinc dūcere vōcēs.
 [319] Interdum speciōsa locīs mōrātaque rēctē
 [320] fābula nūllius veneris, sine pondere et arte,
 [321] valdius oblectat populum meliusque morātur
 [322] quam versūs inopēs rērum nūgaeque canōrae.
 [323] Grāis ingenium, Grāis dedit ore rotundō
 [324] Mūsa loquī, praeter laudem nūllius avāris;
 [325] Rōmānī puerī longīs ratiōnibus assem
 [326] discunt in partis centum dīdūcere. "Dīcat
 [327] filius Albīni: sī dē quincunce remōta est
 [328] uncia, quid superat? Poterās dīxisse. " "Triēns. " "Eu!
 [329] Rem poteris servāre tuam. Redit uncia, quid fit? "
 [330] "Sēmīs. " An, haec animōs aerūgō et cūra pecūlī
 [331] cum semel imbuerit, spērāmus carmina fingī
 [332] posse linenda cedrō et lēvī servanda cupressō?
 [333] Aut prōdesse volunt aut dēlectāre poētae
 [334] aut simul et jūcunda et idōnea dīcere vītae.
 [335] Quicquid praecipīēs, estō brevis, ut cito dicta
 [336] percipiant animī docilēs teneantque fidēlēs.
 [337] Omne supervacuum plēnō dē pectore mānat.
 [338] Ficta voluptātis causā sint proxima vērīs,
 [339] nē quodcumque volet poscat sibi fābula crēdī,
 [340] neu prānsae Lamiae vīvum puerum extrahat alvō.
 [341] Centuriae seniōrum agitant expertia frūgis,
 [342] celsī praetereunt austēra poēmata Ramnēs.
 [343] Omne tulit pūctum quī miscuit ūtile dulcī,
 [344] lēctōrem dēlectandō pariterque monendō;
 [345] hic meret aera liber Sosiīs, hic et mare trānsit
 [346] et longum nōtō scriptōrī prōrogat aevum.
 [347] Sunt dēlicta tamen quibus ignōvisse velimus;
 [348] nam neque chorda sonum reddit quem volt manus et mēns,
 [349] poscentīque gravem persaepe remittit acūtum,
 [350] nec semper feriet quodcumque minābitur arcus.
 [351] Vērū ubi plūra nitent in carmine, nōn ego paucīs
 [352] offendar maculīs, quās aut incūria fūdit,
 [353] aut hūmāna parum cāvit nātūra. Quid ergō est?
 [354] Ut scriptor sī peccat idem librārius usque,
 [355] quamvis est monitus, veniā caret, et Citharoedus
 [356] ridētur, chordā quī semper oberrat eādē,
 [357] sic mihi, quī multum cessat, fit Choerilus ille,
 [358] quem bis terque bonum cum risū mīror; et idem
 [359] indignor quandōque bonus dormitat Homērus;

[360] **v**erum **o**perī **l**ongō **f**ās **e**st **o**brēpere **s**omnum.
 [361] **U**t **p**ictūra **p**oēsis; **e**rit quae, **s**i **p**ropius **s**tēs,
 [362] **t**ē **c**apiat magis, et quaedam, **s**i longius **a**bstēs;
 [363] haec **a**mat **o**bscūrum, **v**olet haec sub **l**ūce **v**idērī,
 [364] **j**ūdicis **a**rgūtum quae nōn **f**ormīdat **a**cūmen;
 [365] haec **p**lacuit semel, haec deciēns **r**epetīta **p**lacēbit.
 [366] **Ō** **m**ajor **j**uvenum, quamvīs et **v**ōce **p**aternā
 [367] **f**ingeris ad **r**ēctum et per tē **s**apis, hoc tibi **d**ictum
 [368] **t**olle **m**emor, **c**ertīs **m**edium et **t**olerābile **r**ēbus
 [369] **r**ēctē **c**oncēdī; **c**ōsultus **j**ūris et **ā**ctor
 [370] **c**ausārum **m**ediocris **a**best **v**irtūte **d**isertī
 [371] **M**essallae nec **s**cit quantum **C**ascellius **A**ulus,
 [372] **s**ed tamen in **p**retiō **e**st; **m**ediocribus **e**sse **p**oētis
 [373] nōn **h**ominēs, nōn **d**i, nōn **c**oncessēre **c**olumnae.
 [374] **U**t **g**rātās inter **m**ēnsās **s**ymphōnia **d**iscors
 [375] et **c**rassum **u**nguentum et **S**ardō cum **m**elle **p**apāver
 [376] **o**ffendunt, **p**oterat **d**ūcī quia **c**ēna sine istis,
 [377] **s**ic **a**nimis **n**ātum **i**nventumque **p**oēma **j**uvandīs,
 [378] **s**i paulum **s**ummō **d**ecessit, **v**ergit ad **i**mum.
 [379] **L**ūdere quī **n**escit, **c**ampestribus **a**bstinet **a**rmīs,
 [380] **i**ndoctusque **p**ilae **d**iscīve **t**rochīve **q**uiēscit,
 [381] **n**ē **s**pissae **r**isum **t**ollant **i**mpūne **c**orōnae;
 [382] quī **n**escit, **v**ersūs tamen **a**udet **f**ingere. **Q**uidnī?
 [383] **L**iber et **i**ngenuus, praesertim **c**ēnsus **e**questrem
 [384] **s**ummam **n**ummōrum **v**itiōque **r**emōtus ab **o**mnī.
 [385] **T**ū **n**ihil **i**nvītā **d**icēs **f**aciēsve **M**inervā;
 [386] **i**d tibi **j**ūdicium **e**st, ea **m**ēns. **S**i quid tamen **ō**lim
 [387] **s**cripseris, in **M**aecī **d**ēscendat **j**ūdicis **a**urīs
 [388] et **p**atris et **n**ostrās, **n**ōnumque **p**remātur in **a**nnum
 [389] **m**embrānīs **i**ntus **p**ositis; **d**ēlēre **l**icēbit
 [390] **q**uod nōn **ē**dideris; **n**escit **v**ōx **m**issa **r**evertī.
 [391] **S**ilvestris **h**ominēs **s**acer **i**nterpresque **d**eōrum
 [392] **c**aedibus et **v**ictū **f**oedō **d**eterruit **O**rpheus,
 [393] **d**ictus ob hoc **l**ēnīre **t**igris **r**abidōsque **l**eōnēs;
 [394] **d**ictus et **A**mphīōn, **T**hēbānae **c**onditor **u**rbis,
 [395] **s**axa **m**ovēre **s**onō **t**estūdinis et **p**rece **b**landā
 [396] **d**ūcere quō **v**ellet. **F**uit haec **s**apientia **q**uondam,
 [397] **p**ūblica **p**rīvātis **s**ēcernere, **s**acra **p**rofānīs,
 [398] **c**oncubitū **p**rohibēre **v**agō, **d**are **j**ūra **m**arītis,
 [399] **o**ppida **m**ōlirī, **l**ēgēs **i**ncidere **l**ignō.
 [400] **S**ic **h**onor et **n**ōmen **d**ivīnīs **v**ātibus **a**tque
 [401] **c**arminibus **v**ēnit. **P**ost hōs **i**nsignis **H**omērus
 [402] **T**yrtaeusque **m**arēs **a**nimōs in **M**ārtia **b**ella
 [403] **v**ersibus **e**xacuit, **d**ictae per **c**armina **s**ortēs,
 [404] et **v**itae **m**ōnstrāta **v**ia **e**st et **g**rātia **r**ēgum
 [405] **P**ieriīs **t**emptāta **m**odīs **l**ūdusque **r**epertus
 [406] et **l**ongōrum **o**perum **f**inis: **n**ē forte **p**udōrī
 [407] **s**it tibi **M**ūsa **l**yrae **s**ollers et **c**antor **A**pollō.
 [408] **N**ātūrā **f**ieret **l**audābile **c**armen an **a**rte,
 [409] **q**uaesitum **e**st; **e**go nec **s**tudium sine **d**ivite **v**ēnā
 [410] nec **r**ude **q**uid **p**rōsit **v**ideō **i**ngenium; **a**lterius **s**ic
 [411] **a**ltera **p**oscit **o**pem **r**ēs et **c**onjūrat **a**mīcē.

[412] Quī studet optātam cursū contingere mētā,
[413] multa tulit fēcitque puer, sūdāvit et alsit,
[414] abstinuit venere et vīnō; quī Pŷthia cantat
[415] tībīcen, didicit prius extimuitque magistrum.
[416] Nunc satis est dīxisse: "Ego mīra poēmata pangō;
[417] occupet extrēmum scabiēs; mihi turpe relinqui est
[418] et, quod nōn didicī, sānē nescire fatērī."
[419] Ut praecō, ad mercēs turbam quī cōgit emendās,
[420] adsentātōrēs jubet ad lucrum ire poēta
[421] dīves agrīs, dīves positīs in fēnore nummīs.
[422] Sī vērō est ūnctum quī rēctē pōnere possit
[423] et spondere levī prō paupere et ēripere ātrīs
[424] lītibus implicitum, mīrābor sī sciet inter
[425] nōscere mendācem vērūque beātus amīcum.
[426] Tū seu dōnārīs seu quid dōnāre volēs cui,
[427] nōlīto ad versūs tibi factōs dūcere plēnum
[428] laetitiae; clāmābit enim: "Pulchrē, bene, rēctē",
[429] pallēscet super hīs, etiam stillābit amīcīs
[430] ex oculīs rōrem, saliet, tundet pede terram.
[431] Ut quī conductī plōrant in fūnere dicunt
[432] et faciunt prope plūra dolentibus ex animō, sīc
[433] dērisor vērō plūs laudātore movētur.
[434] Rēgēs dīcuntur multis urgēre culillīs
[435] et torquēre merō, quem perspexisse labōrent
[436] an sit amīcitiā dignus; sī carmina condēs,
[437] numquam tē fallent animī sub volpe latentēs.
[438] Quīntiliō sīquid recitārēs: "Corrige, sōdēs,
[439] hoc" ajēbat "et hoc"; melius tē posse negārēs,
[440] bis terque expertum frūstrā; dēlere jubēbat
[441] et male tornātōs incūdī reddere versūs.
[442] Sī dēfendere dēlictum quam vertere mālles,
[443] nūllum ultrā verbum aut operam insūmēbat inānem,
[444] quīn sine rīvālī tēque et tua sōlus amārēs.
[445] Vir bonus et prūdēns versūs reprehendet inertīs,
[446] culpābit dūrōs, incōmptīs adlinet ātrum
[447] trānsvorsō calamō signum, ambitīōsa recidet
[448] ōrnāmenta, parum clārīs lūcem dare cōget,
[449] arguet ambiguē dictum, mūtanda notābit,
[450] fiet Aristarchus, nec dīcet: "Cūr ego amīcum
[451] offendam in nūgīs? " Hae nūgae sēria dūcent
[452] in mala dērisum semel exceptumque sinistrē.
[453] Ut mala quem scabiēs aut morbus rēgius urget
[454] aut fānāticus error et irācunda Diāna,
[455] vēsānum tetigisse timent fugiuntque poētā,
[456] quī sapiunt; agitant puerī incautīque sequuntur.
[457] Hīc dum sublimis versūs ructātur et errat,
[458] sī velutī merulīs intentus dēcidit auceps
[459] in puteum foveamve, licet "succurrite" longum
[460] clāmet "iō cīvēs", nōn sit quī tollere cūret.
[461] Sī cūret quis opem ferre et dēmittere fūnem,
[462] "quī scīs an prūdēns hūc sē dējēcerit atque
[463] servārī nōlīt? " dīcam, Siculīque poētae

[464] **nārrābō** interitum. **Deus** **inmortālis** **habērī**
[465] **dum** **cupit** **Empedoclēs**, **ārdentem** **frīgidus** **Aetnam**
[466] **īnsiluit**. **Sit** **jūs** **liceatque** **perīre** **poētis**;
[467] **invītum** **quī** **servat**, **idem** **facit** **occīdentī**.
[468] **Nec** **semel** **hoc** **fēcit** **nec**, **sī** **retractus** **erit**, **jam**
[469] **fiet** **homō** **et** **pōnet** **fāmōsae** **mortis** **amōrem**.
[470] **Nec** **satis** **appāret** **cūr** **versūs** **factitet**, **utrum**
[471] **mīnxit** **in** **patriōs** **cinerēs**, **an** **trīste** **bidental**
[472] **mōverit** **incestus**; **certē** **furit**, **ac** **velut** **ursus**,
[473] **objectōs** **caveae** **valuit** **sī** **frangere** **clātrōs**,
[474] **indoctum** **doctumque** **fugat** **recitātor** **acerbus**;
[475] **quem** **vērō** **arripuit**, **tenet** **occīditque** **legendō**,
[476] **nōn** **missūra** **cutem** **nisi** **plēna** **cruōris** **hirūdō**.